

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
SVEIKOS GYVENSENOS KOMISIJOS
2018 METŲ VEIKLOS ATASKAITA**

2018-12-30
Vilnius

KOMISIJOS SUDARYMAS

Lietuvos Respublikos Seimo Sveikos gyvensenos komisija (toliau – Komisija) yra nuolatinė komisija, sudaryta Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. XIII-1034 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Sveikos gyvensenos komisijos sudarymo“. Šis Seimo nutarimas pakeistas 2018 m. kovo 22 d. Seimo nutarimu Nr. XIII-1051 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. kovo 15 d. nutarimo Nr. XIII-1034 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Sveikos gyvensenos komisijos sudarymo“ pakeitimo“, 2018 m. rugsėjo 20 d. nutarimu Nr. XIII-1493 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. kovo 15 d. nutarimo Nr. XIII-1034 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Sveikos gyvensenos komisijos sudarymo“ pakeitimo“.

KOMISIJOS SUDĖTIS

Komisijos sudėtis patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. XIII-1034 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Sveikos gyvensenos komisijos sudarymo“ su vėlesniais pakeitimais. Komisijos pirmininkas ir pirmininko pavaduotojas patvirtinti Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. kovo 22 d. nutarimu Nr. XIII-1054 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIII-54 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo. Šis Seimo nutarimas pakeistas 2018 m. lapkričio 22 d. nutarimu Nr. XIII-1676 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIII-54 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“.

2018 metais Komisijoje dirbo 10 narių:

- 1) Dainius Kepenis – Komisijos pirmininkas;
- 2) Kęstutis Bartkevičius – Komisijos narys, iki 2018 m. lapkričio 22 d. Komisijos pirmininko pavaduotojas;
- 3) Simonas Gentvilas – Komisijos narys;
- 4) Algimantas Kirkutis – Komisijos narys;

- 5) Andrius Kupčinskas – Komisijos narys;
- 6) Kęstutis Masiulis – Komisijos narys;
- 7) Artūras Skardžius – Komisijos narys;
- 8) Zenonas Streikus – Komisijos narys;
- 9) Dovilė Šakalienė – Komisijos narė nuo 2018 m. kovo 22 d., Komisijos pirmininko pavaduotoja nuo 2018 m. lapkričio 22 d.;
- 10) Tomas Tomilinas – Komisijos narys nuo 2018 m. rugsėjo 20 d.;
- 11) Gediminas Vasiliauskas – Komisijos narys iki 2018 m. rugsėjo 20 d.

KOMISIJS ĮGALIOJIMAI

Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. XIII-1034 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Sveikos gyvensenos komisijos sudarymo“ komisijai suteikti šie įgaliojimai:

- 1) sudaryti palankias sąlygas įgyvendinti veiksmingą, tarpdisciplininę ir integruotą sveikos gyvensenos politiką, pagal kompetenciją derinti ir kontroliuoti už sveikos gyvensenos įgyvendinimą atsakingų institucijų veiklą, užtikrinant jų bendradarbiavimą, vykdyti parlamentinę kontrolę;
- 2) užtikrinti koordinuotus ir kryptingus teisėkūros veiksmus valstybės sveikos gyvensenos (sveikos ir subalansuotos mitybos, sveikatinamojo fizinio aktyvumo ir grūdinimosi, racionalios darbo ir poilsio kaitos, psichoemocinio stabilumo, asmens higienos ir kūno priežiūros, žalingų įpročių prevencijos, sveikos ir saugios aplinkos) politikos srityje, atsižvelgiant į darnios visuomenės vystymosi ir „sveikata visose politikos srityse“ principus, valstybės interesus.

KOMISIJS VEIKLOS REGLAMENTAVIMAS

Komisija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Seimo statutu, Lietuvos Respublikos įstatymais, Seimo 2018 m. rugsėjo 18 d. nutarimu Nr. XIII-1483 patvirtintais Lietuvos Respublikos Seimo Sveikos gyvensenos komisijos nuostatais ir kitais teisės aktais.

Komisijos veiklos tikslas – užtikrinti koordinuotus ir kryptingus teisėkūros veiksmus valstybės sveikos gyvensenos (sveikos ir subalansuotos mitybos, sveikatinamojo fizinio aktyvumo ir grūdinimosi, racionalios darbo ir poilsio kaitos, psichoemocinio stabilumo, asmens higienos ir kūno priežiūros, žalingų įpročių prevencijos, sveikos ir saugios aplinkos) politikos srityje, atsižvelgiant į darnios visuomenės vystymosi ir „sveikata visose politikos srityse“ principus, valstybės interesus, sudarant palankias sąlygas įgyvendinti veiksmingą, tarpdisciplininę ir integruotą sveikos gyvensenos politiką, pagal kompetenciją derinti ir kontroliuoti atsakingų už sveikos gyvensenos politikos įgyvendinimą institucijų veiklą, užtikrinant jų bendradarbiavimą. Šio tikslo Komisija siekia

atsižvelgdama į esamą sveikos gyvensenos politikos Lietuvoje padėtį, išskirdama prioritetines sveikos gyvensenos sritis, užtikrindama efektyvų valstybės sveikos gyvensenos politikos įgyvendinimą Lietuvoje telkiant valstybės, savivaldybių, bendruomenių, mokslo ir studijų, švietimo, sveikatos, aplinkos, socialinės apsaugos, sporto, susisiekimo, žemės ūkio ir kitų valstybės institucijų, taip pat verslo, nevyriausybinių organizacijų iniciatyvas. Sveikos gyvensenos politikos formavimas ir įgyvendinimas grindžiamas moksliniais tyrimais ir inovacijomis, tarpsektoriniu bendradarbiavimu ir visuomenės informavimu siekiant užtikrinti asmens ir visuomenės sveikatą ir gyvenimo kokybę, valstybės ekonominę ir socialinę gerovę.

Komisijos funkcijos:

1) dalyvauja formuojant valstybės strategiją ir politiką sveikos gyvensenos srityje, teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei pasiūlymus ir rekomendacijas dėl valstybės strategijos ir politikos formavimo sveikos gyvensenos politikos srityje;

2) analizuoja ir nustato sveikos gyvensenos politikos srities įstatymų ir kitų teisės aktų reikalingumą, inicijuoja ir rengia šios srities teisės aktų projektus;

3) prižiūri, kaip įgyvendinama valstybės politika ir strategija sveikos gyvensenos politikos srityje;

4) bendradarbiauja koordinuojant Seimo komitetų ir komisijų darbą, valstybės institucijų ir įstaigų veiklą sveikos gyvensenos srityje;

5) pagal kompetenciją atlieka Lietuvos Respublikos teisės aktuose nurodytų sveikos gyvensenos tikslų ir priemonių įgyvendinimo parlamentinę kontrolę;

6) koordinuoja suinteresuotų valstybės institucijų ir kitų organizacijų darbą rengiant įstatymų projektus Komisijos kompetencijai priklausančiais klausimais;

7) svarsto ir teikia išvadą dėl Komisijai perduotų dokumentų projektų, susijusių su sveikos gyvensenos klausimais, taip pat svarsto kitus projektus, vertindama, ar jie atitinka valstybės politiką šiais klausimais;

8) užtikrina valstybės, savivaldybių institucijų, verslo subjektų ir nevyriausybinių organizacijų dalyvavimą sprendžiant (svarstant) sveikos gyvensenos politikos įgyvendinimo klausimus;

9) skatina Lietuvos Respublikos visų lygių tarptautinį bendradarbiavimą su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis narėmis ir tarptautinėmis organizacijomis sveikos gyvensenos klausimais, stiprinant sveikos gyvensenos klausimus vykdančių institucijų, verslo subjektų, nevyriausybinių organizacijų ir jų atstovų bendradarbiavimą;

10) rūpinasi, kad visuomenė būtų išsamiai informuojama apie veiksmingus sveikos gyvensenos būdus ir priemones;

11) plečia ir stiprina tarpparlamentinius ryšius sveikos gyvensenos klausimais;

12) sprendžia kitus su sveika gyvensena susijusius klausimus.

III. KOMISIJOS POSĖDŽIAI

Ataskaitiniu laikotarpiu Komisija surengė 19 posėdžių (iš jų 4 – išvažiuojamieji), kuriuose iš viso svarstyta 20 klausimų, iš jų 3 įstatymo projektai (įstatymo projektams Komisija teikė papildomos komisijos išvadas), Seimo nutarimo projektas (nutarimo projektui Komisija teikė papildomos komisijos išvadą).

Komisija 2018 m. balandžio 11 mėn. surengė bendrą Komisijos posėdį su Sveikatos reikalų komiteto Sveikatos tausojimo ir stiprinimo reikalų pakomitečiu.

Atstovaudamas Komisijai, Komisijos pirmininkas dalyvavo įvairiuose pasitarimuose ir diskusijose sveikos gyvensenos formavimo ir įgyvendinimo klausimais. Komisijos pirmininkas Komisijos veiklos srities klausimais diskutavo su Klaipėdos, Druskininkų, Lazdijų savivaldybių merais, visuomenės sveikatos biurų vadovais, asmens sveikatos priežiūros įstaigų specialistais, Lietuvos mokslų akademijos, aukštųjų mokyklų vadovais ir mokslininkais.

Informacija apie Komisijos posėdžius ir kitus renginius buvo skelbiama Seimo interneto svetainėje.

KOMISIJOS SVARSTYTI PARLAMENTINĖS KONTROLĖS KLAUSIMAI

Komisija 2018 m. svarstė šiuos parlamentinės kontrolės klausimus:

- 1) dėl 2014 m. birželio 24 d. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos sveikatos 2014-2015 m. strategijos patvirtinimo“ Nr. XII-964 įgyvendinimo;
- 2) dėl sveikatos būklei įvertinti taikomų metodikų ir sveikatos stiprinimo rekomendacijų ir jų įgyvendinimo;
- 3) dėl gyvensenos medicinos perspektyvų Lietuvoje;
- 4) Dėl savivaldybių visuomenės sveikatos biurų veiklos teisinio reglamentavimo, finansavimo ir pavestų funkcijų įgyvendinimo;
- 5) dėl 2019 m. sveikos gyvensenos sistemos finansavimo;
- 6) dėl Lietuvos gyventojų sveikatos duomenų apskaitos;
- 7) dėl holistinio (matematinio) sveikatos sistemos modelio;
- 8) dėl Sveikatos tausojimo ir stiprinimo politikos gairių;
- 9) dėl vaikų maitinimo problemų;
- 10) dėl darbuotojų profesinės sveikatos ir darbdavių iniciatyvų darbuotojų sveikatinimo srityje;

- 11) sveiko senėjimo užtikrinimo Lietuvoje 2014-2023 m. veiksmų plano aptarimas (2014-2017 m. pasiektų rezultatų apžvalga);
- 12) dėl darbuotojų profesinės sveikatos.

VI. KITI KOMISIJOS SVARSTYTI KLAUSIMAI

Komisija posėdžių, diskusijų metu taip pat svarstė klausimus dėl:

- oro užterštumo Klaipėdos mieste;
- pasiūlymų Sporto įstatymui.

KOMISIJOJE GAUTŲ RAŠTŲ NAGRINĖJIMAS

2018 metais Komisijai buvo adresuoti 67 raštai. buvo Pareiškėjams pateikti atsakymai raštu, elektroniniu paštu ar atskirais atvejais atsakymai pateikti žodžiu.

KITA VEIKLA

Komisijos ir Medardo Čoboto trečiojo amžiaus universiteto (MČTAU) iniciatyva Vydūno 150-osioms metinėms paminėti 2018 m. spalio 22 d. buvo organizuojama konferencija „Kas sveikas – tas ir jaunas“, kurioje buvo kalbama apie tai, kaip išsaugoti ne tik fizinę, bet kartu ir psichinę sveikatą, vyko Seimo narių, ministerijų atstovų, Trečiojo amžiaus universitetų vadovų ir dėstytojų, Lietuvos aukštųjų mokyklų mokslininkų diskusija.

Surengta:

2018 m. rugsėjo 21 d. susitikimas su Indijos Ajurvedos tyrimų instituto DŽIVA direktoriumi, Indijos Sveikatos ministerijos ajurvedos patarėju, ajurvedos daktaru Partap Chauhan.

2018 m. spalio 10 d. spaudos konferencija „Mokslo vaidmuo įgyvendinant sveikatos stiprinimo politiką“, kurioje taip pat dalyvavo Raimonda Eičinė-Lingienė, Sveikatos apsaugos ministerijos Higienos instituto Profesinės sveikatos centro vadovė; prof. dr. Arūnas Emeljanovas, Lietuvos sporto universiteto mokslininkas; prof. habil. dr. Algirdas Raslanas, Lietuvos edukologijos universiteto tarybos pirmininko pavaduotojas, Sporto ir sveikatos fakulteto Kūno kultūros teorijos ir sveikatos ugdymo katedros vedėjas; dr. Diana Rėklaitienė, laikinai einanti Lietuvos sporto universiteto rektorės pareigas; Dalius Serafinas, Lietuvos mokslų akademijos atstovas, Vilniaus universiteto Ekonomikos ir verslo administravimo fakulteto Vadybos katedros profesorius, Kokybės vadybos magistro studijų

programos vadovas, Lietuvos kokybės vadybos ir inovacijų asociacijos prezidentas; prof. habil. dr. Albertas Skurvydas, Lietuvos sporto universiteto senato pirmininkas, Lietuvos mokslo ir inovacijų instituto mokslininkas.

2018 m. lapkričio 12 d. apskrito stalo diskusija „Lietuvos sveikatos 2014-2025 metų strategijos šiuolaikinės perspektyvos“;

2018 m. lapkričio 27 d. Spaudos konferencija „Mokinių sveikata ir gyvensena Lietuvoje - ką formuojame“; Šios LSMU Sveikatos tyrimo instituto mokslininkai – LSMU Sveikatos tyrimų instituto vadovas dr. Mindaugas Štelemėkas, doc. Kastytis Šmigelskis, supažindino su Pasaulio sveikatos organizacijos koordinuojamo Vaikų gyvensenos tyrimo (angl. *Health and Behaviour of School-children*; toliau – HBSC) 2018 m. rezultatais, pristatė pastarųjų 14 metų tendencijas ir sukaupus rezultatus, aptarė mokinių rizikingos elgsenos, gyvensenos, socialinės aplinkos, psichologinės būsenos pokyčius.

Dalyvauta:

2018 m. spalio 12 d. Seimo Švietimo ir mokslo komiteto, Švietimo ir mokslo ministerijos, Ugdymo plėtotės centro, Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto, Lituanistų sambūris ir Etninės kultūros globos tarybos organizuotoje konferencijoje „Mūsų mokytojai – Daukantas ir Vydūnas“. Konferencijos tikslas – įprasminti Europos paveldo metus, aptarti Simono Daukanto ir Vydūno darbų ir idėjų aktualumą šiandienos mokyklai, visuomenei, pasidalyti naujausiais istorijos, literatūros, kultūros istorijos tyrimais ir įžvalgomis, telkti akademinę ir mokytojų bendruomenę.

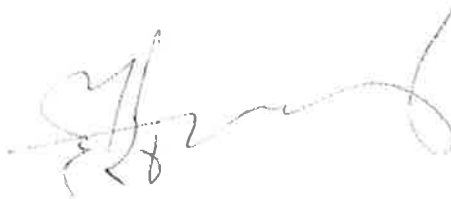
2018 m. spalio 29 d. konferencijoje „Vaikų maitinimo (r)evoliucija ugdymo įstaigoje ir namuose“, kurioje buvo aptariamos vaikų mitybos reglamentavimo naujovės, maitinimo organizavimo pokyčiai ugdymo įstaigose, vaikų maitinimosi strategijos bei alergiškų vaikų mitybos problemos.

2018 m. lapkričio 28 d. valstybės tvarios plėtros konferencijoje „SIGNALS 2018“, kurioje geriausi šalies viešojo valdymo specialistai ir pasaulyje pripažinti šios srities ekspertai, nevyriausybinių organizacijų, verslo ir akademinės bendruomenės lyderiai, tarptautinių organizacijų (EBPO, JT ir kt.) atstovai dalinosi įžvalgomis ir tvariai plėtrai įtvirtinti reikalingomis iniciatyvomis, diskutavo apie piliečių biudžetą, apžvelgė ES daugiametės finansinės programos perspektyvas po 2020 m., aptarė sveikatos sistemos siunčiamus signalus;

2018 m. lapkričio 29 d. III Nacionalinėje mokslinėje-praktinėje konferencijoje „Vaikų sveikatos stiprinimas. Nuveikti darbai ir nauji iššūkiai“, kuri buvo suorganizuota siekiant sutelkti mokslininkus, praktikus, sveikatos politikos formuotojus ir įgyvendintojus, aptarti aktualias vaikų

sveikatos problemas bei joms spręsti skirtas naujoves, susipažinti su vaikų sveikatos stiprinimo pasiekimais minint šalies sveikatą stiprinančių mokyklų veiklos 25-metį, paskatinti sveikatos ir švietimo sektorių bendradarbiavimą, diskutuoti ir keistis idėjomis dėl geresnės vaikų sveikatos.

Komisijos pirmininkas

A handwritten signature in dark ink, appearing to be 'D. Kepenis', written in a cursive style.

Dainius Kepenis